



RZECZPOSPOLITA POLSKA

Szef
Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego

prof. dr hab. Piotr Pogonowski

P- 75 33 /2019/GP

Warszawa, 22.05, 2019 r.

Egz. nr 2

Pan Maciej WASIK
Sekretarz Stanu
w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
Departament Bezpieczeństwa Narodowego

do wiadomości:

Pani Justyna DUSZYŃSKA
Sekretarz Komitetu
Rady Ministrów do spraw Cyfryzacji

W związku z przekazaniem przez Pana Marka Zagórskiego – Ministra Cyfryzacji do rozpatrzenia przez Komitet Rady Ministrów do spraw Cyfryzacji projektu *ustawy o elektronicznej doręczeń* (pismo z dnia 15 maja 2019 r o nr DP-I.0211.13.2018), poniżej przekazuję stanowisko Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego wobec projektowanych regulacji.

Wskazać należy, iż niniejszy projekt ustawy będzie przedmiotem obrad podczas posiedzenia Komitetu Rady Ministrów do spraw Cyfryzacji w dniu 24 maja 2019 r., a termin na zgłaszanie uwag wobec projektu ustawy, wyznaczony przez Sekretarza Komitetu Rady Ministrów do spraw Cyfryzacji, upływa w dniu 22 maja 2019 r.

Na wstępie pragnę zauważyć, że niektóre uwagi przekazane w ramach uzgodnień międzyresortowych przez Pana Macieja Wąsika - Sekretarza Stanu w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, postulowane przez Agencję Bezpieczeństwa Wewnętrznego, został kierunkowo uwzględnienie w projekcie ustawy.

Mając na uwadze możliwość powstania wątpliwości interpretacyjnych, co do niektórych zapisów zaprezentowanych przez projektodawcę oraz fakt, iż projektowane

przepisy stanowią istotną dla funkcjonowania i bezpieczeństwa państwa materię, Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego pragnie podnieść następujące kwestie wobec zawartych w projekcie regulacji.

I. Ochrona informacji niejawnych

W opinii Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego postulat uzupełnienia projektu o zapis, który wprost wyłączałby stosowanie przepisów ustawy w stosunku do doręczania korespondencji zawierającej informacje niejawne został zrealizowany w obecnie przedstawionej wersji projektu tylko częściowo. W art. 8 projektu wprowadzono zapis, z którego wynika, iż do informacji niejawnych nie stosuje się projektowanych art. 5 i 6. Przywołane w art. 8 przepisy odnoszą się do przesyłania (doręczania) korespondencji przez podmiot publiczny zarówno do innego podmiotu publicznego, jak i podmiotu niepublicznego. Zgodnie z art. 1 pkt 1 projektu - ustawa określa zasady doręczania korespondencji przez podmioty publiczne i do podmiotów publicznych. Wyłączenie zawarte w art. 8 nie dotyczy więc sytuacji, w której nadawcą jest podmiot niepubliczny, a odbiorcą podmiot publiczny.

Ustawa z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. z 2019 r., poz. 742) dopuszcza przetwarzanie chronionych tą ustawą informacji przez prywatnych przedsiębiorców spełniających określone wymogi. W praktyce więc dochodzi do przekazywania korespondencji zawierającej informacje niejawne na drodze podmiot niepubliczny (przedsiębiorca) – podmiot publiczny. Wyłączenie stosowania przepisów ustawy o elektronicznej korespondencji w stosunku do korespondencji zawierającej informacje niejawne powinno więc obejmować i ten kierunek przepływu korespondencji.

W związku z powyższym zasadne jest wprowadzenie w projekcie ustawy wyłączenia stosowania całej ustawy w stosunku do doręczania korespondencji zawierającej informacje niejawne.

II. Ochrona danych identyfikujących funkcjonariuszy ABW

Odnosząc się do kwestii ochrony danych identyfikujących funkcjonariuszy ABW w ramach przekazywania korespondencji, przedmiotowy projekt ustawy w art. 64 wprowadza zmiany do ustawy z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu (Dz. U. z 2018 r. poz. 2387, z późn. zm.) polegające na dodaniu art. 10a do ww. ustawy. W ocenie Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego powyższa regulacja

wylęczająca stosowanie obowiązku doręczenia korespondencji przy wykorzystaniu publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego albo publicznej usługi hybrydowej, o których mowa w ustawie o elektronizacji doręczeń, powinna zostać rozszerzona również o sprawy osobowe byłych funkcjonariuszy Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu oraz Urzędu Ochrony Państwa. Takie rozwiązanie niewątpliwie pozwoliłoby na zachowanie spójności i jednolitości postępowania w sprawach osobowych dotyczących byłych i obecnych funkcjonariuszy.

W konsekwencji art. 10a ustawy o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu powinien otrzymać następujące brzmienie:

„Art. 10a. Obowiązku doręczenia korespondencji przy wykorzystaniu publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego albo publicznej usługi hybrydowej, o których mowa w ustawie z dnia ... 2019 r. o elektronizacji doręczeń (Dz. U. z 2019 r. poz. ...) nie stosuje się:

- 1) w sprawach osobowych funkcjonariuszy ABW oraz AW;*
- 2) w sprawach osobowych byłych funkcjonariuszy ABW, AW oraz Urzędu Ochrony Państwa;*
- 3) jeżeli doręczenie korespondencji przy wykorzystaniu publicznej usługi hybrydowej albo rejestrowanego doręczenia elektronicznego mogłoby wpłynąć negatywnie na sposób realizacji zadań Agencji.”*

III. Interoperacyjność systemów

Ponadto, Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego dostrzega potrzebę rozszerzenia projektowanych regulacji o precyzyjne zapisy wskazujące na możliwość zastosowania rozwiązań interoperacyjnych, zakładających możliwość integracji systemu e-Doręczeń z systemami wewnętrznymi podmiotów, w ramach których do podpisywania dokumentów stosowany jest podpis wewnętrzny, dodatkowo potwierdzany pieczęcią elektroniczną (w ramach korespondencji wychodzącej).

W powyższym zakresie, wątpliwości Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego budzą zmiany wprowadzone w art. 14 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2096 oraz z 2019 r. poz. 60) - art. 40 projektu ustawy, w którym wskazano, że dostępnymi metodami załatwiania spraw na pismach utrwalonych w postaci elektronicznej są:

- 1) pisma opatrzone kwalifikowanym podpisem elektronicznym (art. 14 § 1a);
- 2) pisma generowane automatycznie opatrzone kwalifikowaną pieczęcią elektroniczną (art. 14 § 1b).

Konkludując powyższe, Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego ponownie zwraca uwagę na zasadność uregulowania kwestii interoperacyjności systemu e-Doręczeń z systemami użytkowymi obecnie przez organy administracji publicznej poprzez:

- 1) wskazanie, iż w przypadku posiadania przez podmiot publiczny własnego, odrębnego rozwiązania wspierającego wewnętrzny obieg dokumentów elektronicznych minister właściwy do spraw informatyzacji zapewnia możliwość jego integracji z usługą rejestrowanego doręczenia elektronicznego;
- 2) w ramach realizacji ww. integracji rozwiązaniem dopuszczalnym jest stosowanie kwalifikowanej pieczęci elektronicznej lub pieczęci elektronicznej wydanej przez ministra właściwego do spraw informatyzacji jedynie w ramach prowadzonej korespondencji międzyinstytucjonalnej, po uprzednim podpisaniu dokumentu podpisem wewnętrznym;
- 3) wskazanie, iż za poufność i integralność ww. podpisów wewnętrznych odpowiada podmiot eksploatujący własne, odrębne rozwiązanie wspierające wewnętrzny obieg dokumentów elektronicznych.

W związku z powyższym w ocenie Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego projektowany art. 14 § 1b powinien otrzymać następujące brzmienie:

„§ 1b. Sprawy mogą być załatwiane z wykorzystaniem pism opatrzonych kwalifikowaną pieczęcią elektroniczną organu. W przypadku pism opatrzonych kwalifikowaną pieczęcią elektroniczną organu przepisów o konieczności opatrzenia pisma podpisem pracownika organu nie stosuje się.”.

Jednocześnie przyjęcie przedmiotowego rozwiązania zapewni również możliwość ograniczenia ilości udostępnianych danych osobowych funkcjonariuszy ABW, chronionych na podstawie art. 35 ustawy z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu.

Ponadto, w przypadku wprowadzenia ww. zmiany zasadnym wydaje się również uregulowanie w projektowanych przepisach sposobu uzyskania pieczęci elektronicznej wykorzystywanej do opatrywania dokumentów utrwalonych w postaci elektronicznej. W przedmiotowym zakresie, jako możliwe rozwiązania wskazać należy bezkosztowe dla organów administracji publicznej udostępnienie pieczęci elektronicznej wydawanej przez ministra właściwego do spraw informatyzacji, bądź konieczność nabycia takiej pieczęci wydawanej przez podmioty komercyjne.

Kolejną kwestią, która powinna zostać rozstrzygnięta w ramach przepisów dotyczących kwalifikowanej pieczęci elektronicznej jest uregulowanie dopuszczalności

wykorzystania ww. pieczęci w procesie uzyskiwania dostępu do skrzynki doręczeń (m. in. art. 21 ust. 6 projektu ustawy). Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego proponuje rozważenie dopuszczenia jej stosowania przez podmioty publiczne.

Jednocześnie, w przypadku ewentualnego przyjęcia powyższej propozycji przez projektodawcę, dalszego dostosowania wymagać będą także art. 9 ust. 5 projektu ustawy dotyczący wniosku składanego przez podmiot publiczny o utworzenie adresu do doręczeń elektronicznych poprzez dodanie wyrażenia „lub pieczęcią elektroniczną wydaną przez ministra właściwego do spraw informatyzacji”.

W tym miejscu należy również podkreślić, iż na spotkaniu roboczym w Ministerstwie Cyfryzacji, dotyczącym projektowanej ustawy, przedstawiciele Ministra Cyfryzacji wyrazili aprobatę dla propozycji opatrywania pism wychodzących z organu kwalifikowaną pieczęcią elektroniczną lub pieczęcią elektroniczną wydawaną przez ministra właściwego do spraw informatyzacji. Warunkiem zastosowania takiego mechanizmu byłoby wcześniejsze opatrzenie dokumentu wewnętrznym podpisem elektronicznym w systemie informatycznym użytkowanym przez organ, który to podpis spełnia warunki techniczne zbliżone do podpisu kwalifikowanego.

IV. Kwestie dotyczące wykonywania zawodu radcy prawnego

Mając na uwadze fakt, iż przedmiotowy projekt ustawy wprowadza zmiany w ustawie z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 2115 i 2193), zasadnym wydaje się dokonanie nowelizacji projektowanego art. 22¹⁰ tejże ustawy. Zmiana ta powinna polegać na dodaniu przepisu określającego sposób doręczania pism procesowych i orzeczeń sądowych w postępowaniu cywilnym, postępowaniu sądownoadministracyjnym oraz postępowaniu administracyjnym radcom prawnym wykonyującym zawód w ramach stosunku pracy, stosunku służbowego lub na podstawie umowy cywilnoprawnej w urzędach administracji publicznej. Przepis taki powinien wprost wskazywać, na który adres powinna być dostarczana korespondencja kierowana do radcy prawnego w postaci elektronicznej.

Prof. dr hab. Piotr Pogonowski
SZY
Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego
prof. dr hab. Piotr POGONOWSKI